

פ"מ 04.203 – "דירוג מופ"ת (מחקר ופיתוח)"

סעיף 1 פורסם ביום 12 במאי 2024

הגדרות

1. בפקודה זו -

- א. **"דירוג מופ"ת"** – דירוג שכר אקדמי הניתן לקצין העוסק במחקר או בפיתוח אמל"ח.
- ב. **"דרגת מופ"ת"** – דרגת שכר של קצין בדירוג מופ"ת העוסק במחקר ו/או בפיתוח, הנקבעת על פי התואר האקדמי, הרמה המדעית והמחקרית ומטלות התפקיד של הקצין, כמפורט בפקודה זו. דרגת מופ"ת היא אחת מארבע דרגות: ג', ב', א' ו-א'+.
- ג. **"הוועדה לדירוג מופ"ת"** – ועדה הממונה על ידי ראש אכ"א, אשר תפקידה לבחון ולאשר מתן דירוג מופ"ת או העלאה בדרגת מופ"ת לקצינים, בהתאם לבקשת יחידותיהם.
- ד. **"הוועדה לתקני מופ"ת"** – ועדה במפא"ת אשר תפקידה לבחון בקשות להכרה בתקני מופ"ת ולהמליץ בפני ראש מפא"ת וראש אג"ת האם לאשרן.
- ה. **"יור ועדה פנימית"** – קצין בדרגת אל"ם לפחות, שמונה לכך על-ידי המפקד הממונה. הוא אחראי על הכנת התיקים ובחינת רמתם המקצועית, בטרם הגשתם לאישור הוועדה לדירוג מופ"ת, ועל הגשת הפניות להכרה בתקנים לאישור הוועדה לתקני מופ"ת.
- ו. **"מפקד ממונה"** – קצין בדרגת תא"ל לפחות, אשר על פי הגדרת הסמכות הרלוונטית, ממונה על הגשת המלצות להכרה בדירוג לקצין או לתקן. ההמלצה מוגשת לאכ"א-מופ"ת, לוועדה לדירוג מופ"ת ולוועדה לתקני מופ"ת, בהתאם לפקודה זו.
- ז. **"מקצועות השכלה רלוונטיים"** – לימודי הנדסה, מתמטיקה, מדעי המחשב, אסטרונומיה, פיזיקה, כימיה, ביולוגיה, מדעי כדור הארץ ופיזיולוגיה, ולמעט תואר במקצועות אלו שנלמד תחת הפקולטה לניהול או כלכלה. עם זאת, ראש אכ"א מוסמך להכיר בהשכלה אחרת כמזכה בדירוג מופ"ת, אם קיבל המלצה על כך מיו"ר הוועדה לדירוג מופ"ת.
- ח. **"סמכות"** – פיקוד, זרוע, אגף, או יחידה בקצ"מ (מפקדה על-זרועית) בהתאם לפ"מ 01.101 – "ארגון הצבא ויחידותיו, תקינה ושיאי כ"א".
- ט. **"תואר"** – תואר אקדמי אותו העניק אחד מהמוסדות הבאים: מוסד אקדמי בישראל, המאושר להעניק תואר אקדמי מטעם המועצה להשכלה גבוהה; מוסד אקדמי בחו"ל, אם התואר מוכר

על ידי המועצה להשכלה גבוהה בישראל; מוסד אקדמי אחר, אם בעל התואר התקבל ללימודי תואר גבוה יותר באוניברסיטה ישראלית בהסתמך על תואר זה, מבלי שנדרש ללימודי השלמה.

- י. **"תקן מופ"ת"** – תקן שהוכר ע"י ראש אג"ת כמזכה לדירוג מופ"ת בעקבות המלצת הוועדה לתקני מופ"ת והמלצת ראש מפא"ת.
- יא. **יחידה / ענף / מדור חוקר** – כיחידות מחקר יוכרו יחידה, ענף או מדור, שבהם מבצעים בפועל עבודות מחקר, ניסויים או ניתוח תוצאות מחקרים ושהוכרו על-ידי הוועדה לתקני מופ"ת.
- יב. **מפקד חוקר** – קצין שהינו מפקד על מסגרת כאמור בסעיף י"א המוצב בתקן מופ"ת ומזוכה בדירוג מופ"ת.

פרק א'

זכאות לדירוג מופ"ת

2. זכאותו של קצין לדירוג מופ"ת ולקידום בדרגת מופ"ת, נקבעת על ידי הוועדה לדירוג מופ"ת, כמפורט בפרק זה.

סעיפים 3 ו-4 פורסמו ביום 12 במאי 2024

ההכרה בזכאותם של קצינים לדירוג מופ"ת

3. קצין רשאי להגיש בקשה לזכאות לדירוג מופ"ת אם מתקיימים בו כל תנאי הסף הבאים:
- א. דרגת שכרו סרן, לפחות.
- ב. עמידה באחד מהתנאים הבאים:
- (1). בעל ותק של שלוש שנים, לפחות, בשירות החובה, הקבע או החובה בתנאי קבע אם סיים תואר ארבע שנתי מזכה או סיים מסלול "תלפיות" או "חבצלות" כמפורט בסעיפים 3(ה)4 ו-3(ה)5 לפקודה זו.
- (2). בעל ותק של ארבע שנים בשירות החובה, הקבע או החובה בתנאי קבע, אם סיים תואר תלת שנתי מזכה.

בעל הוותק המחקרי הנדרש, כאמור בסעיף 6 שלהלן.

ג. מוצב בתקן מופ"ת.

ד. מבצע עבודת מחקר בתחום האמל"ח, כמפורט להלן:

(1) מבצע עבודת מחקר שעניינה תרומה מעשית לצה"ל בתחום פיתוח אמל"ח ומטרתה תרומה מעשית לצה"ל בתחום: פיתוח אמל"ח; פיתוח מוצרים, מכשירים, מערכות, או שינוי מהותי באמל"ח קיים; פיתוח שיטות לחקר כשלים באמל"ח; ביצוע חקר כשלים באמל"ח קיים המשפר שיפור מובהק את ביצועי האמל"ח, שלגביו נדרש שיפור כזה; או מנתח את תוצאותיה של עבודת מחקר כאמור.

(2) אמל"ח לעניין סעיף זה:

(א) מערכת נשק.

(ב) כלי או אמצעי ייעודי ללחימה, קרי, מפותח ביוזמת צה"ל או שצה"ל משפיע באופן מהותי על עיצובו.

(ג) מערכת הגנה מפני נשק אויב.

(ד) מערכת תצפית או חיישן ללחימה.

(ה) עיבוד מידע במערכת מבצעית ומודיעינית.

(ו) מערכת שליטה ובקרה ללחימה.

(ז) מערכת תקשורת ללחימה.

(ח) מערכת לוחמה אלקטרונית.

(ט) אמצעי ייעודי ללוחמת מידע התקפית והגנתית, או מערכת ייעודית לנושא זה.

(י) פלטפורמה נושאת אמל"ח: (1) פלטפורמה (מאוישת או לא מאוישת) שנועדה להפעלה באחד או יותר ממימדי הלחימה (קרקעי, תת-קרקעי, ימי, תת מימי, אווירי, חללי), ואשר מותקן בה אמל"ח אינטגרלי, או שהיא מכילה אמצעים קבועים המאפשרים התקנת אמל"ח מודולארי. (2) פלטפורמה הכוללת אמל"ח שמיועד ללחימה מתוכה.

(יא) מערכת מורכבת, הכוללת גם מרכיבים מסוימים מהמדף, ובלבד שמרכיביה, שפותחו באופן ייעודי לצה"ל, הם משמעותיים.

(יב) כל תחום נוסף של פיתוח טכנולוגי של אמל"ח, אשר יומלץ ע"י יו"ר הוועדה לתקני מופ"ת, ויאושר ע"י ראש מפא"ת וראש אג"ת.

ה. בעל אחד מהתארים הבאים, או בוגר אחד המסלולים המפורטים להלן:

(1) תואר ראשון במקצועות ההשכלה הרלוונטיים, שהלימודים לקראתו, על-פי תקן שקבע המוסד האקדמי, אורכים ארבע שנות לימוד, למעט תואר דו חוגי שאחד מתחומי לימודו אינו במקצועות ההשכלה הרלוונטיים. במניין השנים לא ייכללו תקופות של לימודי הוראה בלבד.

(2) תואר ראשון במקצועות ההשכלה הרלוונטיים, שהלימודים לקראתו, על פי תקן שקבע המוסד האקדמי, אורכים שלוש שנות לימוד – למעט תואר דו חוגי, שאחד מתחומי לימודו אינו במקצועות ההשכלה הרלוונטיים.

(3) תואר מוסמך (שני) או תואר גבוה יותר במקצועות ההשכלה הרלוונטיים בפקולטה, שעיקר עיסוקה הוא במקצועות אלו.

(4) בוגר "תלפיות", כאמור בהק"א 32-02-23 "תלפיות – מסלול לימודים והכשרה צבאית לחיילים המועמדים לתפקיד מו"פ", אשר זכאי לתואר ראשון במסלול זה, יוכר כמי שסיים תואר ארבע-שנתי.

(5) בוגר "חבצלות", כאמור בהק"א 32-02-45 "חבצלות - תוכנית לימודים והכשרה צבאית לחיילים המועמדים לתפקידי הליבה של קציני מודיעין", אשר מזוכה בדירוג מהנדסים בגין התואר הראשון שלו, ואשר השלים לימודים לתואר שני במקצועות ההשכלה הרלוונטיים. לאחר השלמת התואר השני יוכר הקצין כמי שסיים תואר ארבע שנתי ממועד סיום התואר הראשון.

ו. בעל תורת שירות מתאימה כאמור בסעיף 20 שלהלן.

4. הוותק המחקרי הנדרש יתחיל להימנות מהמועד בו עמד הקצין בכל התנאים הבאים:

א. נושא במינוי ובעל דרגת קצין או קצין אקדמאי.

ב. בעל זכאות לתואר במקצועות הרלוונטיים, כמפורט בסעיף 3(ה) לעיל.

ג. עומד באחד או יותר מהתנאים הבאים בהתאם לתקופות שירותו:

(1) משרת חובה המשרת במדור חוקר ותחת מפקד חוקר.

(2) משרת קבע המשרת במדור חוקר ותחת מפקד חוקר גם אם הוא מוצב זמנית בסוג שרות "שס"ן קיצור שרות".

(3) משרת קבע המוצב בתקן מופ"ת.

5. לא תבוא במניין חודשי הוותק המחקרי הנדרש תקופה שמשכה עולה על חודשיים, שבמהלכה הקצין לא עסק בתפקידו מאחר שהיה בהשתלמות, בקורס, בחל"ת (חופשה ללא תשלום) או ברח"ש (דחיית שירות).

הוותק המחקרי וההישגים המדעיים להכרה בזכאות לדירוג או לקידום בדרגות השכר

סעיף 6 פורסם ביום 12 במאי 2024

6. קצין רשאי להגיש בקשה לקידום בדרגת מופ"ת או לזכאות לדירוג מופ"ת, אם הוא עומד בכל תנאי הסף המפורטים בסעיף 3 לעיל, ברמה המדעית והמחקרית ובמטלות התפקיד הנדרשים בכל דרגה, כמפורט להלן (הדרגות מפורטות מהדרגה הנמוכה לדרגה הגבוהה):

מטלות העבודה הנדרשות	רקע מדעי נדרש (ותק מחקרי)	דרגת המופ"ת
<p>השגת הישגים בפיתוח אמל"ח או הנחיית פיתוח מערכות מורכבות בתעשייה הביטחונית, כולל אפיון, בקרת פיתוח ו/או השתתפות בצוותי הפיתוח בתעשייה או השגת הישגים במחקר עיוני ובמחקר ממשי להם השלכות על איכות וייזום אמל"ח חדש או במקרה של בעל תואר שלישי - הגשת בקשה, החתמת אכ"א/מופ"ת והצגת אופי עבודתו ליו"ר הוועדה (ללא כינוס ייעודי של הוועדה)</p>	<p>לבעלי תואר ראשון ארבע שנתי - הכרת הוועדה בניסיון מדעי / טכנולוגי של שנתיים וחצי לפחות בפיתוח אמל"ח או לבעלי תואר ראשון תלת שנתי - הכרת הוועדה בניסיון מדעי / טכנולוגי של שלוש שנים וחצי לפחות בפיתוח אמל"ח או בעל תואר שלישי (PHD) במקצועות ההשכלה הרלוונטיים, כהגדרתו לעיל</p>	ג'
<p>נושא בתפקיד מרכזי בפיתוח מערכות אמל"ח מורכבות או הנחיית צוותים של מהנדסים וחוקרים המפתחים מערכות אמל"ח מורכבות וקיום בקרה עליהם</p>	<p>ותק של שלוש שנים לפחות של עיסוק במחקר או בפיתוח מקבלת דרגה ג'</p>	ב'

מטלות העבודה הנדרשות	רקע מדעי נדרש (ותק מחקר)	דרגת המופ"ת
<p>או</p> <p>בניית כלים טכנולוגיים מתקדמים לחקר כשלים ולבקרת תכן</p> <p>או</p> <p>הנחייה, ניהול והפעלה של קבוצות משימה מקצועיות</p>		
<p>הוכחת הישגים מקצועיים לפיתוח מגמות חדשות במחקר ופיתוח אמל"ח ו/או מתן תרומה משמעותית ליכולת הטכנולוגית של החיל. על מטלות העבודה במהלך שש השנים שקדמו להגשת הבקשה, לכלול לפחות שתיים מהמטלות הבאות:</p> <p>1. ייזום ואחריות לפיתוח מערכות לחימה מתקדמות</p> <p>2. עיצוב אסטרטגיה טכנולוגית רב שנתית למרכז טכנולוגי/ יחידה טכנולוגית גבוהה (מאות מהנדסים)</p> <p>3. מנהיגות מדעית וטכנולוגית (מוקד ידע)</p> <p>4. עמידה בראש מערך טכני המנהל מקצועית פיתוח מערכות לחימה מתקדמות בתעשייה ו/או ביחידתו</p>	<p>ותק של שש שנים לפחות של עיסוק במחקר או בפיתוח מקבלת דרגה ב'</p>	<p>א'</p>
<p>מטלות העבודה במהלך שש השנים שקדמו לקבלת הבקשה צריכות לכלול את כל הבאות:</p> <p>1. השגת הישגים מדעיים וטכנולוגיים שהוכרו והוכחו כתרומה מקצועית בולטת, ושתרמו באופן משמעותי ליכולת הטכנולוגית הנדרשת לפיתוח הדור הבא של אמל"ח מתקדם</p> <p>2. מוכר בצה"ל ובקהילה המדעית בארץ כמוקד ידע ו/או בר סמכא בטכנולוגיה קריטית</p> <p>3. אחת או יותר מהמטלות הבאות:</p> <p>א. ייזום מערכות אמל"ח עיקריות</p> <p>ב. הנחייה ו/או פיקוד על צוותי פיתוח בהיקף של יחידה טכנולוגית גדולה או מרכז טכנולוגי גדול שייעודו הוא ייזום ופיתוח אמל"ח</p> <p>ג. הובלת פרויקט פיתוח גדול עבור צבא זר או תוכנית/מנהלת לפיתוח רב שנתי של יכולת מהותית וחדשה לצה"ל</p>	<p>ותק של שש שנים לפחות של עיסוק במחקר או בפיתוח מקבלת דרגה א'</p>	<p>א'+</p>

7. על אף האמור לעיל, במקרה של גיוס לשירות קבע מהאזרחות, רשאי יו"ר הוועדה לדירוג מופ"ת להכיר בניסיון שווה-ערך לעיסוק בפיתוח אמל"ח, שנרכש במוסדות מדעיים או טכנולוגיים חיצוניים לצה"ל; זאת, לצורך קביעת הוותק המחקרי הנדרש, בהתאם לנסיבות העניין.
8. דרגת מופ"ת המירבית שתיקבע לקצין משתנה בהתאם לדרגתו הצבאית, כמפורט להלן:
- דרגה לפי תקן אל"ם ומעלה – דרגת מופ"ת א'+.
 - דרגה לפי תקן סא"ל – דרגת מופ"ת א'.
 - דרגה לפי תקן רס"ן – דרגת מופ"ת ב'.
 - דרגה לפי תקן סרן – דרגת מופ"ת ג'.
9. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, עלייה בדרגה הצבאית (או בתקן הדרגה) לא תעלה כשלעצמה את דרגת המופ"ת לה זכאי הקצין.
10. על אף האמור בסעיף 8 לעיל, במקרים מיוחדים, משהשיג הקצין הישגים מדעיים מיוחדים, ובתנאי שצבר לפחות 150% מהוותק המינימאלי לדרגת המחקר המבוקשת (כמפורט בסעיף 6 לעיל), מוסמכת הוועדה לקבוע לקצין דרגת מופ"ת הגבוהה בדרגה אחת בלבד מהדרגה המרבית הקבועה בסעיף 8 לעיל; זאת, בתנאי שהקצין הוגדר כקצין מצטיין מחקרית על ידי המפקד הממונה ועל ידי יו"ר הוועדה החילית.
11. על אף האמור בסעיף 6 לעיל, ניתן לעבור בין דרגות המחקר שלא ברצף, זאת על-ידי דילוג על דרגת מופ"ת אחת לכל היותר (מדרגה ג' ישירות לדרגה א', או מדרגה ב' ישירות לדרגה א'+). כמו כן, ניתן להגיש בקשה ראשונית לדירוג מופ"ת לדרגה הגבוהה מדרגה ג'. במקרים אלו, הוותק המחקרי הנדרש יהיה צירוף תקופות הוותק הנדרשות בדירוגים קודמים, במצטבר, לצורך קבלת דירוג זה, וההישגים הנדרשים יהיו ההישגים הנדרשים לקבלת הדרגה הגבוהה יותר.

תקופה עודפת לוותק בדרגת מופ"ת

12. הכרה בתקופה עודפת לוותק בדרגת מופ"ת תהיה כלהלן:
- הוגשה בקשה לוועדה לדירוגי מופ"ת, שעניינה הכרה בקצין שצבר ותק מחקרי הגבוה מהוותק הנדרש לדרגה אותה הוא מבקש (להלן: "התקופה העודפת"), רשאית הסמכות לבקש מהוועדה לדירוגי מופ"ת להכיר בתקופה העודפת כחלק מהוותק הנדרש לצורך דרגת המופ"ת הבאה.
 - הוגשה בקשה להכיר בתקופה עודפת, יכול התיק המלצות המתאימות לדרגה הגבוהה יותר וכן עבודות שנעשו במהלך התקופה העודפת, ברמה הנדרשת לדרגה הגבוהה.

- ג. תקופת הוותק המרבית שניתן להכיר בה כתקופה עודפת היא שנתיים.
- ד. בקשה להכרה בתקופה עודפת ניתן להגיש רק בפעם הראשונה בה מבוקש להכיר בזכאות הקצין לדירוג מופ"ת. לא ניתן לבקש הכרה בתקופה עודפת במעבר בין דרגות מופ"ת.

תהליך ההכרה בזכאות לדירוג מופ"ת

הגשת בקשה להכרה בדירוג מופ"ת או לקידום בדרגת מופ"ת

13. בקשה להכרה בקצין כזכאי לדירוג מופ"ת תוגש בידי מפקדו של הקצין שממלא תפקיד מחקרי, ותכלול, לפחות, את הפרטים המפורטים להלן:

- א. רשימת המחקרים או הניסויים המבוצעים בידי פקודו, שבגינם הוא מבקש להכיר בו כעובד מחקר.
- ב. פירוט של מחקר או של ניסוי אחד, לפחות, מתוך המחקרים או הניסויים, המפורטים ברשימה שצוינה לעיל.
- הפירוט יכלול:

- (1) הגדרה מדויקת ומורחבת של המחקר / הניסוי.
 - (2) ייעודם של המחקר / הניסוי.
 - (3) תחילת הטיפול במחקר / בניסוי.
 - (4) מועד חזוי לסיומו של המחקר / הניסוי.
 - (5) מהות המחקר / הניסוי הנוכחי.
 - (6) השלב בו נמצא המחקר / הניסוי הנוכחי.
 - (7) פירוט חלקו ותפקידו של ממלא התפקיד בביצוע המחקר / הניסוי.
 - (8) פרסומים, שהוצאו על ידי מבצע המחקר / הניסוי.
- ג. פרסומים ועבודות בנושאי מחקר ופיתוחים נוספים המעידים על עבודתו של הקצין.

ועדה פנימית (חילית) לדירוג מופ"ת

14. המפקד הממונה יקים ועדה פנימית (חילית) לדירוג מופ"ת, וימנה את חבריה. הוועדה תפעל כלהלן:

- א. הוועדה תבחן את התיקים של המועמדים לדירוג מופ"ת בטרם הגשתם לאישור הוועדה לדירוג מופ"ת. הוועדה תעריך את איכות תיק העבודות של הקצין ותמליץ למפקד הממונה אם לאשר או לדחות את הבקשה על פי התבחינים המקצועיים שייקבעו בנוהלי הוועדה. הוועדה הפנימית תדון בבקשות להכרה בדירוג מופ"ת שהוגשו לה בתוך שלושה חודשים ממועד הגשתן.
- ב. בקשות לדרגת א' + אשר יאושרו על-ידי הוועדה הפנימית, ילוו בהמלצה מפורטת של מפקד החיל או הזרוע בדרגת אלוף, או של מקבילו בגופים שמחוץ לצה"ל.
- ג. התיק המאושר יועבר לאכ"א-מופת לא יאוחר משבועיים ממועד אישור המפקד הממונה.

הוועדה לדירוג מופ"ת

15. בקשה לדירוג מופ"ת או לקידום בדרגת מופ"ת שאושרה על ידי המפקד הממונה, תוגש לוועדה לדירוג מופ"ת, אשר תפעל כלהלן:
- א. הוועדה לדירוג מופ"ת רשאית לאשר את הבקשה, בשינויים או בלא שינוי, או לדחותה.
- ב. אופן הגשת הבקשות ייקבע על ידי יו"ר הוועדה לדירוג מופ"ת, בנוהל פנימי שיופץ מעת לעת לסמכויות.
- ג. הוועדה לדירוג מופ"ת תורכב מהגורמים הבאים:
- (1) יו"ר הוועדה - אישיות מדעית בדרגת תא"ל (במילואים) לפחות, ובעלת דרגת מחקר א'+, שימנה ראש אכ"א, בהמלצת ראש מפא"ת.
- (2) חברי הוועדה יעמדו באחד מהקריטריונים הבאים:
- (א) קצינים בדרגת אל"מ (במילואים) לפחות, בעלי דרגת מחקר א'+.
- (ב) אקדמאים בדרגת פרופסור במקצועות ההשכלה הרלוונטיים, ובעלי ניסיון בפיתוח אמל"ח בתעשייה או ביחידות משרד הביטחון.
- ד. חברי הוועדה ימונו על ידי ראש אכ"א, בהמלצת ראש מפא"ת, שייקח בחשבון את המלצת יו"ר הוועדה.
- ה. כלל חברי הוועדה יהיו בשירות מילואים במהלך דיוני הוועדה, ויזומנו לשירות ע"י אכ"א-מופת, בתאום עם יחידות המילואים האורגניות שלהם.

- ו. דיוני הוועדה, בבקשות לדירוג מופ"ת או לקידום בדרגת מופ"ת, ייערכו בהרכב של חמישה מחברי הוועדה לפחות. במקרים חריגים, ניתן יהיה לדרון בבקשות לדירוג מופ"ת ב' או ג', בהרכב של שלושה חברים לפחות, אם החליט על כך יו"ר הוועדה.
- ז. אם נבצר מיו"ר הוועדה להשתתף בדיון, ימנה היו"ר את אחד מחברי הוועדה לממלא מקומו.
- ח. חברי הוועדה לדירוג מופ"ת יתמנו לתפקידם לפרק זמן שלא יעלה על שש שנים. על אף האמור, בהמלצת יו"ר הוועדה, רשאי ראש אכ"א להאריך את משך המינוי בשש שנים נוספות.
- ט. יו"ר הוועדה לדירוג מופ"ת יתמנה לתפקידו לפרק זמן שלא יעלה על תשע שנים. על אף האמור, בהמלצת ראש מפא"ת, רשאי ראש אכ"א להאריך את משך המינוי בשש שנים נוספות.
- י. החלטות הוועדה יתקבלו ברוב חבריה. בהעדר הסכמה בין חברי הוועדה שלא ניתנת להכרעה בדעת רוב, תכריע דעת יו"ר הוועדה. על אף האמור, יו"ר הוועדה מוסמך שלא לאשר בקשה, על אף החלטת רוב חברי הוועדה, והנימוק לדחייה יירשם בסיכום הדיון.
- יא. הוועדה תתכנס אחת לשלושה חודשים, או במועדים מוקדמים יותר, בהתאם לצורך, וזאת לפי קביעת יו"ר הוועדה.

תוקף אישור הזכאות לדירוג מופ"ת או לקידום בדרגת מופ"ת

16. קצין שבקשתו לקבלת דירוג מופ"ת אושרה, יוכר כזכאי לדירוג מופ"ת מהמועד שקבעה הוועדה לדירוג מופ"ת. מועד זה יהיה, לכל המוקדם, מועד חתימת בקשתו באכ"א-מופת, כשהיא חתומה על ידי מפקד ממונה (להלן: "מועד הזכאות").
17. המפקד הממונה יעביר אישור כתוב, אחת לשלוש שנים, לאכ"א-רע"ן תשו"ג, כי הקצינים המזוכים בדירוג מופ"ת בחיל עדיין מבצעים תפקיד המזכה בדירוג מופ"ת ועוסקים במחקר או בפיתוח שבגיננו ניתן להם הדירוג.
18. קצין שחדל מלעסוק במחקר או בפיתוח בפועל, או לחילופין, חדל מלשרת בתפקיד המזכה בתקן מופ"ת - תפוג זכאותו לדירוג מופ"ת.
19. קצין שעבר מתפקיד המזכה בדירוג מופ"ת, לתפקיד אחר בתקן מופ"ת - רשאי יו"ר הוועדה לדירוג מופ"ת או חבר ועדה שהוסמך על ידו לאשר את המשך זכאותו לדירוג מופ"ת בתפקיד החדש.

יתרת השירות הנדרשת

20. קצין יזוכה בדירוג מופ"ת או יקודם בדרגת מופ"ת, כמפורט בפקודה זו, רק אם יש לו יתרת שירות של שנתיים לפחות ממועד הזכאות, כאמור בסעיף 16 לעיל.
21. קצין, אשר במועד בו אישרה הוועדה לדירוג מופ"ת את זכאותו לדירוג, אינו בעל יתרת שירות כאמור בסעיף 20 לעיל – יאריך שירותו בהתאם לכך, כתנאי לקבלת הדירוג. אם האריך את שירותו כאמור, יזוכה הקצין בדירוג מופ"ת מהמועד בו אישרה הוועדה לדירוג מופ"ת את זכאותו לדירוג.
22. קצין שאושרה זכאותו לדירוג מופ"ת או הועלה בדרגת מופ"ת, אולם שירותו הסתיים לפני שחלפו שנתיים ממועד תחילת זכאותו האמורה – תבוטל זכאותו לדירוג או לדרגה כאמור למפרע, החל ממועד תחילת הזכאות; זאת, בין אם סיום השירות היה ביוזמתו ובין אם הותרה התחייבותו לשירות הקבע על פי העילות המנויות בסעיפים 45(ה), 45(ו) או 45(ז) להפ"ע 3.0501 - "שירות קבע בצה"ל". בוטלה הזכאות כאמור, יחושב שכרו של הקצין למפרע לפי דירוג מהנדסים או דרגת המחקר הקודמת (לפי העניין), והוא יחויב בהחזר ההפרשים הכספיים לצה"ל.
23. קצין שלא השלים את יתרת השירות הנדרשת כאמור בסעיפים 20 - 21 לעיל עקב החלטת רשויות הצבא לסיים את שירותו, למעט מי שהתחייבותו הותרה כאמור בסעיף 22 לעיל, לא יחויב בהחזר ההפרשים הכספיים הנובעים מאי-השלמת שירותו כנדרש.
24. במניין התקופות להשלמת יתרת השירות הנדרשת ע"פ סעיפים 21 - 22 לעיל, ייחשבו תקופות המזכות בשכר רגיל בלבד, שבהן משולם שכר בשיעור מלא (לרבות חופשת לידה וחל"ת הצמודה לחופשת לידה).

שכר מופ"ת

25. קצין שזכאותו לדירוג מופ"ת אושרה - זכאי לשכר מופ"ת, בהתאם לדרגת המופ"ת שנקבעה לו ובהתאם לדרגתו הצבאית. שכר זה ייקבע, מעת לעת, על ידי אכ"א-ענף תשו"ג, בתיאום עם היועכ"ל.
26. לקצין המזוכה בדירוג מופ"ת, ששכרו לפי פקודה זו נמוך מהשכר שהיה משולם לו אילו היה מחושב לפי דירוג מהנדסים לפי פ"מ 36.0104 - "שירות קבע - דירוגי השכר האקדמיים" - תשולם לו תוספת שכר, כך ששכרו ישווה לשכר שהיה משולם לו לפי דירוג מהנדסים.

קיבוע או הקפאה של דירוג מופ"ת לצורכי שכר

סעיף 27(ג) פורסם ביום 12 במאי 2024

27. דירוג מופ"ת של קצין יקובע או יוקפא במקרים הבאים:

א. קצין הזכאי לשכר לפי דירוג מופ"ת, ושזוקה בו במשך, לפחות, שבע שנים במצטבר, יקובע דירוגו אף אם פגה זכאותו לדירוג.

ב. קצין הזכאי לשכר לפי דירוג מופ"ת, ושזוקה בו במשך שש שנים, לפחות, במצטבר, ואשר שירת בעיסוק לחימה (כפי שיוגדר מעת לעת ע"י אכ"א) וברמ"פ א' ומעלה (בחפיפה באותן שנים) 7 שנים לפחות - יקובע דירוגו אף אם פגה זכאותו לדירוג.

ג. קצין הזכאי לשכר לפי דירוג מופ"ת, ושזוקה בו במשך שלוש שנים, לפחות, ופגה זכאותו לדירוג מפני שעבר לשרת בתפקיד שאינו מוכר כמזכה בדירוג מופ"ת או שהפסיק לעסוק במחקר כאמור בסעיף 18 לעיל - יוקפא דירוגו ויהיה זכאי לקבל תוספת משלימה עד לגובה השכר בדירוג מופ"ת שהיה זכאי לו ערב המעבר. זאת לתקופה שאורכה ארבע שנים במצטבר, לכל היותר (להלן: "תוספת הקפאה לדירוג מופ"ת"). תוספת הקפאה לדירוג מופ"ת לא תיכלל בין רכיבי השכר בחישוב המשכורת הקובעת לצורך מענק שחרור ולצורך גמלאות.

ד. לעניין סעיף ג' לעיל יחושבו במניין שלוש השנים גם תקופות בלתי רצופות שבהן זוקה הקצין בדירוג מופ"ת, ובלבד שאורך אחת מהן, הינה 18 חודשים רצופים, לפחות.

28. קצין שזוקה לראשונה בדרגת מחקר ב', א' או א'+, תיקבע לו דרגת ותק התחלתית לצורך קיבוע השכר בהתאם לסעיף 27 לעיל, כמפורט להלן:

א. בדרגה ב' למחקר - שלוש שנים.

ב. בדרגה א' למחקר - שש שנים.

ג. בדרגה א'+ למחקר - שבע שנים.

זכויות שחרור ופרישה

29. המשכורת הקובעת לצורך חישוב מענק שחרור ולצורך גמלאות של הקצין המזוכה בדירוג מופ"ת, המשתחרר משירות הקבע או הפורש לגמלאות - תחושב לפי הכללים שלהלן:

א. אם התקיימו לגביו התנאים לקיבוע הדירוג (להבדיל מהקפאת הדירוג) כמפורט בסעיף 27 לעיל - תחושב משכורתו הקובעת לפי דירוג מופ"ת.

- ב. אם זופה בדירוג מופ"ת לפחות מחצית מתקופת שירותו בקבע, ובלבד שמחצית התקופה כאמור אינה פחותה משלוש שנים, והוא היה זכאי לדירוג מופ"ת ערב שחרורו או פרישתו משירות הקבע – תחושב משכורתו הקובעת לפי דירוג מופ"ת.
- ג. אם לא התקיימו לגביו אחד התנאים כאמור, יזוכה הקצין בדירוג המהנדסים, ומשכורתו הקובעת תחושב לפי דירוג זה.

חידוש הכרה בזכאות לדירוג מופ"ת

30. קצין שפג תוקף זכאותו לדירוג מופ"ת, כאמור בסעיף 18 לעיל, המבקש לחדש את זכאותו לדירוג - יחולו לגביו כל הכללים וההוראות הקבועים בפקודה זו, לרבות נוהל הגשת הבקשה ואישורה.

סעיף 31 פורסם ביום 12 במאי 2024

חריגים

31. אישור חריגים
- א. מצא ראש אכ"א כי מתקיימות נסיבות חריגות ומיוחדות, בין בשל קיום צורכי מערכת מובהקים, ובין כדי למנוע עוול העלול להיגרם לקצין הזכאי לדירוג מופ"ת, ואשר לא ניתן למונעו בדרך סבירה אחרת – הוא רשאי לאשר, בהחלטה מנומקת, חריגה מהוראות הפקודה, וזאת למעט חריגה מהחלטות מקצועיות של הוועדה לדירוג מופ"ת או מהחלטות ראש אג"ת, שעניינן הכרה בתקני מופ"ת.
- ב. החלטת ראש אכ"א תתקבל, רק לאחר קבלת המלצה של הוועדה המייעצת לפי סעיף משנה ד' להלן.
- ב.1. רע"ן תשו"ג רשאי לדחות בקשה לבחינת הוועדה המייעצת בנושאים שאינם בסמכות הוועדה, המפורטים בסעיף משנה א'. רע"ן תשו"ג יתעד את החלטתו בכתב וינמק אותה.
- ג. המלצת הוועדה המייעצת תתקבל לאחר דיון בהרכב מלא של חבריה (לרבות החברים המייעצים), ובהחלטת רוב חברי הוועדה.
- ד. בראשות הוועדה המייעצת יעמוד רמ"ט אכ"א. בוועדה יהיו חברים נציג אג"ת ונציג היועכ"ל. כמו כן, יהיו בה חברים מייעצים (ללא זכות הצבעה):
- 1) יושב ראש הוועדה לדירוג מופ"ת – כיועץ מקצועי.
 - 2) אכ"א-רע"ן תשו"ג – כיועץ מקצועי וכמזכיר הוועדה.

3) נציג מפצ"ר-יעח"ק - כיועץ משפטי.

פרק ב'

הכרה בתקן לדירוג מופ"ת

32. הכרה בתקן כמזכה בדירוג מופ"ת, נקבעת על ידי הוועדה לתקני מופ"ת, כמפורט בפרק זה.

מבחנים להכרה בתקן לדירוג מופ"ת

33. תקן יוגדר כמזכה בדירוג מופ"ת בהתקיים כל התנאים הבאים:

- א. עיקר העיסוק במסגרת התקן עניינו במחקר או בפיתוח, בהתאם לקבוע בפקודת הארגון של היחידה או המסגרת הארגונית.
- ב. מרבית העיסוק במסגרת התקן הוא בפיתוח אמל"ח.
- ג. ביצוע העיסוק במסגרת התקן מחייב הצבה של קצין בעל תואר במדעי הטבע או בהנדסה.
- ד. התקן כפוף ארגונית לתקן המזכה בדירוג מופ"ת, בדרגת רס"ן ומעלה.

הוועדה להכרה בתקני מופ"ת

34. הוועדה להכרה בתקני מופ"ת תפעל כמפורט להלן:

- א. יו"ר הוועדה להכרה בתקני מופ"ת וחבריה יהיו קצינים (במילואים) בדרגת אל"ם ומעלה או ראשי יחידות ומעלה במפא"ת שייבחרו ע"י ראש מפא"ת. לצידם יכהנו כחברים קבועים בוועדה יו"ר הוועדה לדירוג מופ"ת ונציג אג"ת-מחלקת הארגון.
- ב. הוועדה תתכנס אחת לכ-4 חודשים.
- ג. הוועדה תבחן תקנים חדשים שיפורסמו במערכת התקינה הצה"לית וכן תקנים שכבר מזכים בדירוג מופ"ת ושעברו שינויים.
- ד. הוועדה מוסמכת לבצע תיקוף של תקנים שהוכרו כמזכים בדירוג מופ"ת בגופים ובסמכויות בהתאם לקריטריונים הקבועים בפקודה זו.
- ה. כל סמכות תמנה קצין, בדרגת אל"ם לפחות, שירכז את פעילות הסמכות מול הוועדה, בהתאם לנוהלי הוועדה כפי שיפורסמו מעת לעת.
- ו. לאחר הצגת התקנים לאישור הוועדה ע"י הסמכות, תגבש הוועדה את המלצותיה.

- ז. החלטות הוועדה יתקבלו בדעת רוב חבריה. בהעדר הסכמה בין חברי הוועדה שלא ניתנת להכרעה בדעת רוב, תכריע דעת יו"ר הוועדה.
- ח. הוועדה תצרף להמלצתה לעניין ההכרה בתקן, את התאריך המדויק של ההכרה בתקן כתקן מופ"ת. התאריך הקובע להכרה בתקן מזכה יהיה מועד הדיון בוועדה, או עד 18 חודשים למפרע ממועד הוועדה, ובהתאם לעניין.
- ט. המלצות הוועדה יועברו לבחינת ראש מפא"ת.
- י. ראש מפא"ת יעביר את המלצותיו לאישור ראש אג"ת.
35. ההכרה בתקנים תבוצע על בסיס הקריטריונים להכרה, כפי שיפורטו בנוהלי הוועדה, שיפורסמו מעת לעת.
36. הכרה בתקני דירוג מופ"ת ביחידות מחוץ לצה"ל (בהם מוצבים קציני צה"ל) ובתפקידי חו"ל - תבוצע לפי פקודה זו.
37. תקני מופ"ת שבוטלו על ידי הסמכות או על ידי אג"ת ותוקננו מחדש (לרבות תחת אותו התפקיד), תוך תקופה שעולה על 15 חודשים, יובאו על ידי הסמכות לאישור מחדש של הוועדה.
38. תקן מופ"ת, שאינו מאויש ע"י קצין המזוכה בדירוג מופ"ת, במשך תקופה העולה על חמש שנים רצופות, ניתן יהיה לבטלו כתקן מופ"ת על ידי אג"ת; זאת, בתנאי שבכפופות לתקן הנ"ל לא הוצבו לאורך התקופה ולא מוצבים במועד הביטול, קצינים המזוכים בדירוג מופ"ת.
39. במקרה בו הוועדה דנה בתקן מסוים ודחתה את ההכרה בו כתקן מופ"ת, ניתן להביא את התקן בפני הוועדה פעם נוספת בחלוף שנתיים, לכל הפחות, ממועד הדיון הקודם, אלא אם כן קבעה הוועדה אחרת.
40. במקרה בו ההכרה בתקן מופ"ת בוטלה, יזמן מפקד היחידה את הקצין לראיון, במסגרתו יעדכן אותו על ביטול ההכרה כאמור ועל ההשלכות הנובעות מכך לעניין זכאותו לדירוג. סיכום הראיון יימסר לקצין.

פרק ג'

שונות

תוקף והוראות מעבר

41. תוקף פקודה זו הוא החל מיום 01.01.2024.

נספח א'**אוכלוסיית דור המעבר הראשונה - דירוג המחקר הביטחוני**

42. ההוראות שהיו בנוסחה הקודם של פקודה זו, בנושא "זכאות לדירוג שכר אקדמי - עובדי מחקר", ימשיכו לעמוד בתוקפן ביחס למשרתי הקבע אשר החלו את שירות הקבע שלהם לפני יום ה-1 בינואר 2002 וזכאותם לדירוג מחקר אושרה על ידי הוועדה לדירוג מחקר, כהגדרתה בסעיף 15 לעיל, עד ליום ה-31 בדצמבר 2004, וכן על משרתי הקבע שקיבלו את דירוג המחקר שלהם עד ליום ה-31 בדצמבר 2002, ללא תלות ביום כניסתם לקבע. נוסח זה מובא בנספח לפקודה זו.

43. עם זאת, על אוכלוסיית דור המעבר הראשונה לא יחולו ההסדרים בנוגע לתנאי הזכאות לדירוג ובנוגע לתוספת תפקיד, הקבועים בסעיפים 3 עד 7, 10, 21, עד 24 ו-50 עד 52 בגרסת הפקודה המצורפת בנספח, אלא יחולו ההסדרים המפורטים בסעיפים 18, 32 עד 40, 44 עד 50 להלן, וזאת החל מיום תוקפה של פקודה זו, ובלבד שהחלו תפקיד חדש החל מיום ה-1 בינואר 2003.

תוספת תפקיד (לאוכלוסיית דור המעבר הראשונה)

44. תוספת התפקיד תשולם בהתאם לדרגה ולמינוי של עובד המחקר כמפורט להלן:

א. קא"ב או סרן - ללא תוספת תפקיד.

ב. קא"ב או סרן במינוי מלא רס"ן - תוספת תפקיד ראש מדור.

ג. רס"ן - תוספת תפקיד ראש תחום.

ד. סא"ל - תוספת תפקיד ראש מחלקה.

ה. אל"ם - תוספת תפקיד ראש שטח.

ו. תא"ל או אלוף - תוספת תפקיד ראש חטיבה.

45. אם הקצין בעל מינוי ממלא מקום, תוספת התפקיד שתשולם תהיה נמוכה בדרגה אחת מדרגת המינוי, ולא יותר מדרגה אחת מעל דרגת הכתף.

46. במידה ודרגת הכתף של הקצין שונה מדרגתו במינוי (מלא), יזוכה בתוספת תפקיד התואמת לדרגה הנמוכה מבין השתיים.

47. תוספת התפקיד חלה על השכר המשולב ועל תוספת הוותק בדרגה למחקר, ושיעוריה ייקבעו מעת לעת על ידי אכ"א-תשו"ג, בתיאום עם היועכ"ל. קיבועה של תוספת זו לצורכי שכר, שחרור וגמלאות, יהיה בהתאם למפורט בסעיפים 48 ו-49 להלן.

48. קיבוע תוספת תפקיד לצורכי שכר, מענק שחרור וגמלאות יהיה בהתאם לסעיפים 31 ו-32 לפ"מ "36.0108- דרוג שכר אקדמי - עובדי מחקר" (בגרסת הפקודה המצורפת בנספח).

49. במקרה שתוספת התפקיד המשולמת לממלא התפקיד ערב סיום שירותו אינה עומדת בתנאים הקבועים בסעיף 48 הנזכר לעיל, אולם סך כל התקופות בהן קיבל תוספת תפקיד עולה על שלוש שנים, לפחות, יהא ממלא התפקיד זכאי לקיבוע של תוספת תפקיד ברמה אחת נמוכה יותר מזו שקיבל ערב פרישתו.

50. למען הסר ספק, מובהר בזאת כי סעיפים 44 עד 50 לפקודה זו חלים רק על דור המעבר, כהגדרתו בסעיפים 42 ו-43 לעיל.

51. אוכלוסיית דור המעבר השנייה

על אף האמור בסעיף 20 לעיל, משרתי הקבע אשר יפרשו תוך שלוש שנים מיום כניסתה לתוקף של פקודה זו (29.07.2020), לא יידרשו ליתרת שירות מינימלית של שנתיים על מנת להיות זכאים לקידום בדרגת מופ"ת טרם הפרישה. למען הסר ספק, יהא עליהם לעמוד בשאר תנאי פקודה זו.

52. אוכלוסיית דור המעבר השלישית

א. על אף האמור בסעיף 3ה, קצינים שהחלו את לימודיהם לקראת תואר ראשון דו-חוגי תלת-שנתי באחד ממקצועות ההשכלה המזכים, לפני חודש ספטמבר 2013, ייחשבו כבעלי תואר ראשון במקצוע השכלה רלוונטי, אף אם אחד מתחומי הלימוד במסגרת התואר אינו אחד ממקצועות ההשכלה הרלוונטיים.

ב. על אף האמור בסעיף 13, קצינים שהחלו את לימודיהם לקראת תואר ראשון דו-חוגי ארבע-שנתי באחד ממקצועות ההשכלה המזכים, לפני חודש ספטמבר 2016, ייחשבו כבעלי תואר ראשון במקצוע השכלה רלוונטי, אף אם אחד מתחומי הלימוד במסגרת התואר אינו אחד ממקצועות ההשכלה הרלוונטיים.

נספח – פקודה ישנה**36.0108 דירוג שכר אקדמי - עובדי מחקר**כללי

1. קצין בשירות קבע בדרגת סרן, לפחות, העוסק בביצועו או בניהולו של מחקר או של פיתוח במדעי הטבע והטכנולוגיה, והמועסק ביחידת מחקר, זכאי לדירוג שכר אקדמי של עובדי מחקר.
2. הזכות לדירוג של עובד מחקר תיקבע בנפרד לגבי כל קצין על ידי הוועדה לדירוג עובדי מחקר (להלן - הוועדה), כמפורט בסעיף 39 להלן.

הגדרת עובד מחקר

3. קצין בשירות קבע בעל תואר מוסמך למדעי הטבע או תואר גבוה ממנו, שניתן על ידי מוסד אקדמי מוכר, או בעל תואר ראשון במדעי הטבע או ההנדסה, הניתן לאחר ארבע שנות לימוד במוסד אקדמי מוכר, זכאי לדירוג עובדי מחקר, אם הוא מתכנן, מנהל או משתתף באחד מאלה:
 - א. בביצוע עבודת מחקר, אשר נועדה לגלות, לפתח או ליישם סוג מסוים של מחקר שימושי, מתוך כוונה לשכלל מוצרים, שיטות ביצוע, שיטות חקירה ותהליכים קיימים.
 - ב. בביצוע ניסויים לפיתוח מוצרים, מכשירים, מערכות, שיטות, תהליכים חדשים או תהליך המשנה תהליך קיים.
 - ג. בניחות תוצאות מחקרים ומשמעותם במטרה לחייב, לשלול או לשנות תיאוריות קודמות.
4. קצין, כאמור (להלן - ממלא תפקיד), יידרש להיות מוצב ביחידה, אשר הוכרה כיחידת מחקר, כמפורט בסעיפים 5 עד 7 של הוראה זו.

הכרת ביחידות צה"ל כיחידות מחקר

5. כיחידות מחקר יוכרו יחידה, ענף או מדור, שבהם מבצעים בפועל עבודות מחקר, ניסויים או ניתוח תוצאות מחקרים.
6. הוועדה לדירוג עובדי מחקר תקבע, לצורך עבודתה, את היחידות שיוכרו כיחידות מחקר.
7. רשימת יחידות המחקר תפורסם בהוראות קבע אכ"א באחריות מחלקת ארגון ובקרה באכ"א.

תוקף אישור הזכות לדירוג כעובד מחקר

8. ממלא תפקיד זכאי לדירוג עובדי מחקר ממועד קבלת ההחלטה על כך על ידי הוועדה.
9. הוועדה לדירוג עובדי מחקר תוכל לזכות ממלא תפקיד בדירוג מחקר או לאשר הטבה אחרת, כמפורט בפקודה זו, ממועד הדיון בוועדה עד תשעה חודשים בדיעבד - אם תמצא הצדקה לכך.
10. זכותו של ממלא תפקיד לדירוג עובדי מחקר תפוג, אם התקיים אחד התנאים האלה:
 - א. פסק מלעסוק במחקר, שבגלל העיסוק בו אושרה דרגתו.
 - ב. עבר לביצוע תפקידי מחקר אחרים, שלא הוכרו לגביו כמזכים לדירוג עובדי מחקר.
 - ג. הוצב מיחידתו ליחידה אחרת.
 - ד. חל שינוי במינוי שנשא בעת הגדרתו כעובד מחקר.

מדדים לזכות לדרגות בדירוג עובדי מחקר

11. דרגות השכר של עובדי מחקר ייקבעו לפי ההכשרה, הוותק ומטלות התפקיד, כמפורט:

א. לדרגה ג':

- (1) הרקע המדעי והוותק הנדרשים:
 - (א) תואר שלישי (דוקטור); או
 - (ב) ניסיון מדעי טכנולוגי שווה ערך במוסד בעל רמה מקצועית מוכרת; או
 - (ג) ניסיון מדעי טכנולוגי של שלוש וחצי שנים, לפחות, בעבודת מחקר.
- (2) נדרשות מטלות העבודה האלה:
 - (א) הגדרת משימות מדעיות וטכנולוגיות על פי מפרטים כלליים הנקבעים בתכנית עבודה.
 - (ב) הנחיית ממלאי תפקידים אחרים.
 - (ג) ביקורת על עבודות ממלאי תפקידים אחרים.
 - (ד) השגת הישגים עצמאיים במחקר העיוני ובמחקר השימושי.
 - (ה) מימוש מערכות או חלקיהן.
 - (ו) רמת תכנון גבוהה.
 - (ז) פיתוח שיטות חדשות.
 - (ח) השגת רמה גבוהה של ביקורת עצמית וכללית.
 - (ט) מידה רבה של יוזמה מקצועית.

ב. לדרגה ב':

- (1) הרקע המדעי והוותק הנדרשים:
 - (א) ניסיון מדעי טכנולוגי של שלוש שנים, לפחות, בעבודה בדרגה ג'; או
 - (ב) ניסיון שווה ערך במוסדות מדעיים וטכנולוגיים, שרמתם המקצועית מוכרת.
- (2) נדרשות מטלות העבודה האלה:
 - (א) לקיחת חלק פעיל בגיבוש תכנית עבודה.
 - (ב) קיום ופיתוח מגעים מקצועיים עם גורמי חוץ, מוסדות מחקר ותעשייה בארץ.
 - (ג) יוזמה לקביעה ולהגדלה של משימות מדעיות טכניות.
 - (ד) התווית דרכי פתרון ושיטות עבודה.
 - (ה) הנחיה, ארגון, ניהול, הדרכה והפעלה של קבוצות משימה מקצועיות במחקר ובפיתוח.
 - (ו) השגת הישגים עצמאיים במחקר ובפיתוח.
 - (ז) יוזמה מקצועית כוללת.

ג. לדרגה א':

- (1) הרקע והוותק המדעי הנדרשים:
- (א) הוכחת הישגים מקצועיים לפיתוח מגמות חדשות במחקר ובפיתוח, תרומת תרומה משמעותית לבניית הפוטנציאל הטכנולוגי של צה"ל; או לידע הכללי בשטח פעילותו, וכן-
- (ב) צבירת ותק בדרגה ב'; או
- (ג) הישגים שווי ערך במוסדות מדע וטכנולוגיה מוכרים מחוץ לצה"ל.
- (2) נדרשות מטלות העבודה האלה:
- (א) נשיאה באחריות העיקרית בעיצוב תכנית העבודה.
- (ב) מנהיגות מדעית וטכנולוגית.
- (ג) השגת מעמד מוכר כסמכות מקצועית קובעת.
- (ד) הכשרה והנחיה של ממלאי תפקידים בכירים.
- ד. לדרגה א'+:
- (1) הרקע והוותק המדעי הנדרשים:
- (א) השגת הישגים מדעיים וטכנולוגיים, שהוכרו והוכחו כתרומות מקצועיות בולטות ואשר תרמו לבנייתו של הפוטנציאל המחקרי והטכנולוגי של צה"ל, וכן-
- (ב) צבירת ותק בדרגה א'.
- (2) מטלות העבודה הנדרשות:
- (א) ניסיון מדעי וטכנולוגי, מנהיגות וכושר שיפוט, המהווים השראה מקצועית.
- (ב) פעילות בולטת ומוכרת בארגון, בהנהגה ובהנחיה של צוותי מחקר ופיתוח בביצוע משימות.
12. על אף האמור לעיל, לא תיקבע לממלא תפקיד דרגת מחקר הגבוהה מהמפורט מטה:

מספר סודר	הדרגה הצבאית או דרגה לפי תקן	דרגת מחקר מקסימלית
	א	ב
1.	אלוף ותא"ל	א*
2.	אל"ם וסא"ל	א'
3.	רס"ן	ב'
4.	סרן	ג'

13. במקרים מיוחדים, כאשר השיג הקצין הישגים מדעיים מיוחדים, תאושר העלאה לדרגת מחקר הגבוהה מהדרגה המרבית. בקשה להעלאה מיוחדת בדרגת מחקר, כאמור, תוגש ותובא לדיון בהתאם לנהלים הקבועים לגבי בקשות רגילות.
14. עלייה בדרגה צבאית אינה גוררת עלייה בדרגת מחקר.

שכר משולב

15. חייל בשירות קבע בדירוג עובדי מחקר זכאי לשכר משולב בהתאם לדרגת המחקר, שנקבעה לו.

תוספת ותק בדרגת מחקר

16. קצין בדירוג עובדי מחקר אינו זכאי לתוספת ותק בהתאם לשנת שירותו אלא לתוספת קידום ותק בהתאם למספר השנים, שבהן קיבל את שכרו לפי דרגת המחקר האחרונה.

קביעת שנות ותק בדרגת מחקר

17. עם קבלת דרגת מחקר או בעת עלייה בדרגת מחקר תיקבע לקצין תקופת ותק התחלתית בדרגת שכר, ושכרו יחושב לפי הוותק על פי הפירוט הבא:

א. בדרגת מחקר ג' - שנה אחת.

ב. בדרגת מחקר ב' - שלוש שנים.

ג. בדרגת מחקר א' - שש שנים.

ד. בדרגת מחקר א' + - תשע שנים.

18. תקופת הוותק האמורה תיקבע ללא תלות באורכה של תקופת הוותק, שהייתה לקצין ערב קבלת דרגת המחקר החדשה.

19. תקרת שנות הוותק בכל דרגת מחקר:

א. בדרגת מחקר ג' - שש שנים.

ב. בדרגת מחקר ב' - אחת עשרה שנים.

ג. בדרגת מחקר א' - שבע עשרה שנים.

ד. בדרגת מחקר א' + - שלושים וארבע שנים.

חישוב תוספת קידום ותק

20. בפרק הזמן שבו שווה הקצין בדרגת המחקר האחרונה שלו ועד לקידומו לדרגת מחקר גבוהה יותר, זכאי הקצין לתוספת קידום ותק על פי הפירוט הר"ם:

א. קצין בעל ותק של שניים עשר חודשים, לפחות, ועד עשרים וארבעה חודשים זכאי לתוספת ותק בשיעור של שבעה וחצי אחוזים.

ב. קצין בעל ותק מעל עשרים וארבעה חודשים זכאי להגדלת תוספת הוותק בשיעור של שניים וחצי אחוזים בעבור כל שנה שצבר בדירוג עובדי מחקר, ועד לתקרת הוותק, כמפורט בסעיף 19 לעיל. עם קבלת הדרגה החדשה תחושב לקצין תוספת קידום הוותק בהתאם לשיעור שנקבע לו בדרגתו החדשה, כאמור בסעיף 17 לעיל, והוא יוסיף ויתקדם בשיעור קידום הוותק, כאמור בסעיף משנה א', ב' לעיל.

תוספת תפקיד

21. קצין בדירוג עובדי מחקר זכאי לתוספת תפקיד, אם הוא מפקדם של חוקרים או טכנאים. התוספת תשולם בחמישה שיעורים שונים בהתאם לאופי תפקידו של הקצין, כמפורט:

א. ראש מדור - מפקדם של שני חוקרים או חוקר אחד ושלושה טכנאים, לפחות.

ב. ראש תחום - מפקדם של שישה חוקרים או ארבעה חוקרים ושישה טכנאים, לפחות.

ג. ראש מחלקה - מפקדם של ארבעה עשר חוקרים או עשרה חוקרים ושניים עשר טכנאים, לפחות.

ד. ראש שטח - ממונה על שטח או פרויקט מדעי גדול ומפקדם של מאה וחמישים חוקרים וטכנאים, לפחות.

ה. ראש חטיבה - ממונה על מספר שטחים או מספר פרויקטים מדעיים גדולים או מפקד חיל טכני או זרוע או גוף טכני בכיר במטה הכללי ובזרועות.

22. הגדרות:

- א. חוקר - ממלא תפקיד אקדמי ומשרת ביחידה, שהוכרה כיחידת מחקר.
 ב. טכנאי - מי שאינו אקדמאי אך בעל השכלה טכנית מוכרת ורשום בפנקס הטכנאים.
 23. זכותו של קצין לתוספת תפקיד תיקבע על ידי הוועדה לאחר שהוגשה בקשה מתאימה.
 24. תוספת התפקיד חלה על השכר המשולב ועל תוספת הוותק במחקר, ושיעורה ייקבע מעת לעת על ידי אכ"א - פרט, בתיאום עם היועץ הכספי לרמטכ"ל.

תוספת מיוחדת

25. קצין בדירוג עובדי מחקר זכאי לתוספת מיוחדת בהתאם לדרגת המחקר, שהוא נושא.
 26. התוספת המיוחדת תחול על השכר המשולב ועל תוספת הוותק במחקר. אכ"א - פרט יקבע את שיעוריה מעת לעת בתיאום עם היועץ הכספי לרמטכ"ל.
 27. התוספת המיוחדת נכללת במלואה בין מרכיבי השכר בחישוב המשכורת הקובעת לצורך מענק השחרור ולצורך גמלאות.

תוספות צבאיות

28. אין בהוראה זו כדי לשנות את הפקודות, ההוראות והנהלים הקיימים בדבר תוספת צבא קבע, תוספת מקצועית ותוספת פעילות, ואלה יוסיפו להיות משולמות לקצינים בדירוג עובדי מחקר על פי הכללים כמפורט בפ"מ [36.0312](#), [36.0301](#) ו- [36.0314](#). שיעורי התוספות ייקבעו מעת לעת על ידי אכ"א - פרט, בתיאום עם היועץ הכספי לרמטכ"ל.
 29. מי שקיבל שכרו לפי דירוג עובדי מחקר במשך תקופה מצטברת של שלוש שנים, וזכותו פגה בגלל אחת מהסיבות הנמנות בסעיף 10 לעיל - יקובע שכרו בדירוג מחקר.
 30. לצורך מניין שלוש השנים תימנה כל תקופה, שאחת מהן שמונה עשר חודשים רצופים, לפחות, ושבהלכה קיבל שכר לפי דירוג עובדי מחקר.
 31. תוספת תפקיד תיכלל בין מרכיבי השכר לצורך חישוב המשכורת הקובעת למענק השחרור וגמלאות, אם מילא הקצין אחר כל שלושת התנאים האלה:
 א. מילא תפקיד שזיכהו בתוספת תפקיד במשך שש שנים, לפחות.
 ב. קיבל שכרו לפי דירוג עובדי מחקר במשך שתיים עשרה שנים, לפחות.
 ג. מילא תפקיד, שבעבורו קיבל בפועל תוספת תפקיד במשך שלוש שנים, מהן שמונה עשר חודשים רצופים, לפחות.
 32. קצין בדירוג מחקר, העונה לתנאים כאמור לעיל, שנתמנה לתפקיד אחר, המזכה אותו בתוספת תפקיד נמוכה מתוספת התפקיד, שאותה קיבל בתפקידו הקודם, ימשיך לקבל את תוספת התפקיד הגבוהה ובתנאי שמילא תפקיד זה במשך שמונה עשר חודשים רצופים, לפחות.

זכויות פרישה

33. המשכורת הקובעת לקצין, הפורש לגמלאות, תחושב על פי הכללים האלה:
 א. אם עונה על התנאים, המפורטים בסעיפים 29 ו- 30 לעיל, תחושב משכורתו הקובעת לפי דירוג עובדי מחקר.
 ב. אם אינו עונה על התנאים, המפורטים בסעיפים 29 ו- 30 לעיל, יועבר לדירוג מהנדסים, ומשכורתו הקובעת תחושב לפי דירוג זה.

נוהל טיפול בבקשה להכרה בקצין כעובד מחקר

34. בקשה להכרה בדירוג עובדי מחקר תוגש בידי מפקדו של הקצין שממלא תפקיד מחקר ותכלול את הפרטים האלה:
- א. רשימת המחקרים או הניסויים המבוצעים בידי פקודו, שבגללם הוא מבקש להכיר בו כעובד מחקר.
- ב. פירוט של פרויקט אחד, לפחות, מתוך הפרוייקטים, המפורטים ברשימה הנ"ל. הפירוט יכלול:
- 1) הגדרה מדויקת ומורחבת של הפרוייקט.
 - 2) ייעודו.
 - 3) תחילת הטיפול בפרוייקט.
 - 4) מועד חזוי לסיומו.
 - 5) מהות המחקר ושיטתו.
 - 6) שלב המחקר הנוכחי.
 - 7) פירוט חלקו ותפקידו של ממלא התפקיד בביצוע הפרוייקט.
 - 8) פרסומים אשר הוצאו על ידי מבצעי המחקר.
35. הבקשה תוגש בארבעה העתקים בצינוורות הפיקוד למפקד הממונה בדרגת תא"ל, לפחות, וזה יחליט על העברת הבקשה לוועדה לדירוג עובדי מחקר או על החזרתה לשולח לשם השלמתה או גניזתה.
36. אם אושרה העברה של בקשת הכרה בקצין כעובד מחקר, תועבר הבקשה לרמ"ד תוספות כספיות במקש"ר.
37. בקשת ממלא תפקיד, העונה על כל תנאי פקודה זו, תובא לדיון בפני הוועדה, שתמונה על ידי ראש אכ"א.

הרכב הוועדה

38. הוועדה תורכב כך, שתחומי ההתמחות הטכנולוגית, שבתחום עבודתה, יהיו מיוצגים בה.
39. לאור עיקרון זה יקבע ראש אכ"א אישיות מדעית כיו"ר הוועדה. יו"ר הוועדה הוא שימליץ בפני ראש אכ"א על מינוי חברי הוועדה בהסתמך על המלצות מפקדי הזרועות והחילות, שיש להם נגיעה לדירוג מחקר. בוועדה ישתתפו גם רע"ן סיווג וקידום באכ"א - בקרה - חבר, ורמ"ד תוספות כספיות במקש"ר, שישמש כמזכיר הוועדה.
40. בבקשות, שמפאת סודיותן לא ניתן להביאן לדיון בפני הוועדה כולה, תטפל ועדת משנה, שהרכבה ייקבע בידי יו"ר הוועדה, והיא תכלול שלושה חברים, לפחות. ועדת המשנה תהיה בעלת סמכויות מלאות כשל הוועדה הרגילה.
41. הוועדה מוסמכת לזמן לפניה את הממונים על מגיש הבקשה, לקבלת הבהרות נוספות בהתאם לצורך.
42. הוועדה תתכנס אחת לשלושה חודשים או בהתאם לצרכים במועדים מוקדמים יותר, על פי קביעת יו"ר הוועדה.

נוהל טיפול בבקשה לחידוש הכרה בקצין כעובד מחקר

43. עובד מחקר, שפג תוקף זכותו לדירוג מחקר כאמור בסעיף 10 לעיל, והוא מבקש לחדש את ההכרה בו כעובד מחקר, חייב להגיש בקשה על פי הנוהל המפורט בסעיפים 34 עד 37 לעיל, אלא אם קבעה הוועדה אחרת.
44. הבקשות, כאמור, יועברו בצינוורות הפיקוד וטעונות המלצות כנדרש לגבי קביעת הזכות לראשונה.

45. אם התקבלה בוועדה בקשה בצירוף המלצות, תקבע הוועדה אם לאשר את הבקשה או לדחותה על פי הנתונים הכלולים בה, והיא רשאית לזמן את המבקש או אף את הממונים עליו, הכול בהתאם לצורך.

נוהל טיפול בבקשה לקידום בדרגת מחקר

46. ממלא תפקיד, שאושר דירוגו כעובד מחקר, והוא מבקש לקדמו בדרגת מחקר, חייב להגיש בקשה כמפורט בסעיפים 34 עד 37 לעיל.

47. בקשות כאמור יועברו בצינורות הפיקוד וטעונות המלצות כנדרש לגבי קביעת הזכות לראשונה.

48. אם התקבלה בוועדה בקשה בצירוף המלצות, תקבע הוועדה אם לאשר הבקשה, לדחותה או לאשר שינוי אחר במעמדו של המבקש, בהתחשב במדדים, כמפורט בסעיפים 11 עד 13 לעיל.

49. הוועדה רשאית לזמן לפנייה את המבקש או אף את הממונים עליו, כדי לקבל הבהרות הנדרשות לדיוניה.

נוהל טיפול בבקשה לאישור או להעלאת תוספת תפקיד

50. עובד מחקר, המבקש לאשר לו תוספת תפקיד או להגדיל את תוספת התפקיד, שהוא זכאי לה, חייב להגיש בקשה, כמפורט בסעיפים 34 עד 37 לעיל.

51. בקשות, כאמור, יועברו בצינורות הפיקוד וטעונות המלצות, כמפורט בסעיפים 34 עד 37 לעיל, אלא אם הוועדה קבעה אחרת.

52. אם התקבלה בוועדה בקשה בצירוף המלצות, תקבע הוועדה אם לאשר את הבקשה או לדחותה, על פי הנתונים הכלולים בה ועל פי המלצות הממונים על המבקש.

ערעורים

53. ערעורים על החלטות הוועדה יובאו לדיון אצל ראש אכ"א.

54. ערעורים, כאמור, יוגשו בצינורות הפיקוד וטעונות המלצות, כנדרש לגבי הבקשה הראשונה לקביעת הזכות לדירוג כמפורט בסעיפים 34 עד 37 לעיל.

אישורים לדירוג מחקר

55. אם אישרה הוועדה זכותו של ממלא תפקיד לדירוג עובדי מחקר, יודיע מזכיר הוועדה על הזכות לדירוג לגופים אלה:

א. מקשל"ר - ראש ענף נגדים.

ב. קצין החיל הראשי, שעובד המחקר כפוף לו.

ג. מפקדו של עובד המחקר.

56. ענף הנגדים - מדור תוספות כספיות יורה למת"ש - מדור קבע על תשלום שכר עובדי מחקר.

57. אם אישרה הוועדה שינויים בדרגת המחקר או בתוספת התפקיד, תועבר ההודעה, ותינתן הוראת תשלום, כמפורט בסעיפים 55 ו-56 לעיל.

יתרות שירות נדרשות

58. קצין, המבקש להכיר בו כזכאי לדירוג עובדי מחקר, וכן מי שמועמד לקידום בדרגת מחקר יידרש להיות בעל יתרת שירות של שנתיים, לפחות, ממועד תחילת זכותו או ממועד עלייתו בדרגה. אין סעיף זה אמור לגבי קצין המקודם בדירוג מחקר לקראת פרישתו מצה"ל.

פיקוח ומעקב

59. מפקדה, הממונה על מפקד שממליץ על פקודו כזכאי לדירוג עובדי מחקר או כזכאי להעלאה בדירוג עובדי מחקר או כזכאי לתוספת תפקיד, תבדוק את נכונות פרטי הבקשה לפני שתצרף את המלצותיה.
60. הוועדה מוסמכת לאמת נתונים הנדרשים להמלצותיה על ידי בדיקתם עם גופים הנוגעים בדבר, ומתוך שמירה על כללי הביטחון הנאותים.
61. מפקדו של עובד מחקר חייב לדווח ליו"ר הוועדה על כל שינוי בתפקידו או בתעסוקתו של עובד מחקר.
62. מדור תוספות כספיות במקשל"ר יעקוב אחרי שינוי מעמד של עובדי מחקר ויורה למת"ש על הפסקת תשלום שכר לפי דירוג עובדי מחקר, בכל מקרה שהדבר מתחייב על פי האמור בפקודה זו.
63. קצין, שתקופת זכותו לדירוג של עובדי מחקר הסתיימה, יועבר לדירוג מהנדסים.